

## **1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ**

*„ВИПОМ“ АД - Видин е акционерно дружество, регистрирано в Република България със седалище и адрес на управление гр.Видин, ул.”Цар Иван Асен” II № 9. Съдебната регистрация е от 1997 г. на Видински окръжен съд по фирмено дело 228/1997 год., том IV, партида 127, стр.74, регистър I.*

Основен предмет на дейност е производството на помпи, помпени агрегати, възли и детайли за тях и ремонт на помпи.

Дружеството е с едностепенна система на управление - Съвет на Директорите, състоящ се от трима членове, както следва :

Гошо Георгиев – Председател;

Иван Ревалски – член;

Красимир Кръстев – член.

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Гошо Георгиев.

С решение 405 / 13.11.2002 год. и на основание чл.18 от ЗППЦК „ВИПОМ” АД - Видин е вписано като публично дружество по смисъла на чл.110 от ЗППЦК в регистъра на публичните дружества, воден от ДКЦК.

Регистрирания акционерен капитал е 299 120 лева, разпределен в 299 120 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 1 лев всяка от тях. Към 30.09.2013 г. акционерния капитал на дружеството е разпределен между 7 юридически и 1047 физически лица, като владеещи 5 и повече % от капитала, са следните юридически лица:

- PANDECTS Co. Ltd. - Кипър

- VONSELIO TRADING Ltd. -Кипър

- PALMER CAPITAL EMERGING EUROPE EQUITY FUND N.V. - Холандия

- ПРИВИ АД - София

Към 30.09.2013 година средносписъчният състав на персонала е 194 работници и служители. (към 31.12.2012г. е бил 208 работници и служители.)

## **2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА**

### **2.1 База за изготвяне**

Финансовият отчет на „ВИПОМ АД е изготвен в съответствие с всички Международни финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни стандарти (СМСС), и от Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила за 2009 година и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респективно от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност. От възприемането на новите или ревизирани стандарти не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството.

Финансовият отчет на „ВИПОМ” АД е изготвен на основата на счетоводната концепция за историческата цена.

Всички данни са представени в настоящия финансов отчет в хиляди български лева.

Счетоводната отчетност на “ВИПОМ” АД е разработена в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството при съобразяване със следните основни счетоводни принципи, регламентирани в чл.4 от Закона за счетоводството:

- текущо начисляване - приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода за който се отнасят.
- действащо предприятие – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; предприятието няма нито намерения, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност.
- предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаването на действителен финансов резултат. При спазване принципа за предпазливост на практика в счетоводството на “ВИПОМ”АД се отразяват всички предполагаеми рискове и евентуални загуби през бъдещи периоди, текущо се отразява обезценяването на средствата и не се допуска компенсиране на вземания със задължения.
- съпоставимост между приходите и разходите - разходите, извършени във връзка с определена сделка или дейност, се отразяват във финансовия резултат за периода, през който предприятието черпи икономическа изгода от тях, а приходите се отразяват през периода през който са отчетени разходите за тяхното получаване.
- предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно съобразно тяхното икономическо съдържание и същност, а не според правната им форма.
- възможно запазване на счетоводната политика от предходния отчетен период – с цел осигуряване на сравнимост на информацията, представена във финансовите отчети през различни отчетни периоди. независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

**2.2 Сравнителни данни**

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

**2.3 Функционална валута и признаване на курсови разлики**

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 01.07.1997 година левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото, в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към края на месеца те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ за съответния месец.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третира в отчета за доходите като текущи приходи и разходи към "други доходи/(загуби) от дейността", нетно.

**2.4 Приходи**

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разлики от промяна на валутните курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за доходите, когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността".

Лихвите по банковите текущи сметки също се представят на ред "други доходи/(загуби) от дейността, нетно".

Приходите от оценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за доходите на ред "други доходи/(загуби) от дейността, нетно". В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Излишъците на активи се признават при тяхното установяване, а приходите от дивиденди, глоби и неустойки – при установяване правото на получаване.

Приходите, които не се отнасят за текущата дейност през отчетния период, са приходи за бъдещи периоди. След отчитането на приходите като такива за бъдещи периоди се изготвят погасителни планове за признаването им като текущи приходи.

## **2.5 Разходи**

Разходите са намаляване на икономическата изгода по време на отчетния период под формата на изтичане или намаляване на активите или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което се дължи на разпределение между акционерите.

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за производството на промишлената продукция се формират от основните производствени разходи, непосредствено свързани със съответното производство. Тези разходи са преки и непреки (постоянни и променливи), отчетени първоначално като разходи по икономически елементи.

Общите постоянни разходи се включват към основните производствени разходи по производства или дейности чрез разпределение. Базата за разпределение са разходите за труда.

Общите променливи разходи са част от основните производствени разходи, които не могат да се отчетат като преки и са в относителна зависимост от обема на производството, от обема на дейността. Те се разпределят за всеки произведен продукт на база основни материали. Разходите за спомагателни дейности са преки основни производствени разходи, които се отчитат първоначално според икономическото им съдържание. Разходите за всяка спомагателна дейност формират себестойността на извършваните услуги, която се отразява като разходи за основните дейности, разходи за продажба на продукцията или административни разходи.

Разходите за функциониране на системата на управление на дружеството се отчитат като административни разходи.

Финансовите разходи се включват в отчета за доходите и се състоят от: лихвени разходи (лихви по банкови кредити, лихви по лизингови договори и лихви по облигационен заем), курсови разлики от валутни операции и банкови такси за получени банкови заеми, финансови разходи от преоценка на краткосрочни финансови активи. Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

## АКТИВИ

Нетекущи акции - това са активите, в които се включват материалните, нематериалните, оперативните и финансовите активи с дългосрочен характер.

### 2.6 Дълготрайни материални (нетекущи) активи

Това са придобитите и притежавани от дружеството установени нефинансови ресурси, които отговарят на следните условия: имат натурално-веществена форма; използват се за производството или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели; очаква се да бъдат използвани през повече от един отчетен период и имат стойност при придобиване над 500 (петстотин) лева.

Имотите, машините, съоръженията и оборудването (дълготрайни материални активи) се представят във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Преоценената (до справедлива) стойност на дълготрайните материални активи се определя обичайно чрез независими оценители към датата на оценката. Натрупаната към датата на оценката амортизация се отписва. Разликата до справедливата стойност/ако има такава/ се отразява в увеличение или намаление на стойността на актива.

#### *а) Първоначално оценяване*

При първоначалното придобиване имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др. Дружеството признава като дълготрайни материални активи такива, които имат стойност на придобиване над 500 (петстотин) лева.

#### *б) Последващо оценяване*

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е модела на преоценка по МСС 16 - справедлива стойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Преоценката на имотите, машините, съоръженията и оборудването се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от пет години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може се извършва на по-кратки периоди. Когато балансовата сума на един актив се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отчита в раздела за собствения капитал в статията „Резерв от преоценки”.

#### *в) Методи на амортизация*

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Земята не се амортизира.

Годишната амортизационна норма по групи активи е както следва:

	Данъчна амортизационна норма	Счетоводна амортизационна норма
Земи и терени	Не се амортизира	Не се амортизира
Стради	4%	4%
Машини и оборудване	30%	10%
Компютри	50%	50%
Съоръжения	4%	4%
Автомобили – леки автомобили	25%	15%
Други транспортни средства – мотокари и газокари	10%	10%
Стопански инвентар	15%	15%
Търговски марки	15%	15%
Програмни продукти	50%	50%

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно. Амортизацията на актива започва, когато той е налице за употреба т.е. когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Амортизационният разход за всеки период се признава в отчета за доходите, освен ако е включен в балансовата стойност на друг актив.

За дълготрайните материални активи дружеството съставя счетоводен и данъчен амортизационен план.

#### г) Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка по реда на МСС 36 и когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна пазарна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в отчета за доходите.

#### 2.7 Нематериални дълготрайни (нетекучи) активи

Нематериалните активи се представят в счетоводния баланс по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуална загуба от обезценка.

Нематериалните активи се признават, когато отговарят на дефиницията за нематериален актив и на критериите за признаване по реда на МСС 38. Дружеството прилага модела на цена на придобиване след първоначалното признаване на нематериалните активи.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на дълготрайните нематериални активи при определен полезен живот – годишна амортизационна норма за програмни продукти 50%, а за търговските марки - срок, определен с протокол от ръководството и в съответствие със срока на ограничените права на ползване.

Начисляването на амортизация започва, когато активът е на разположение за ползване т.е.когато той е на мястото и в състоянието, необходимо да работи по начин очакван от ръководството.

**Балансовата стойност на дълготрайните нематериални активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Дружеството прилага МСС 36 Обезценка на активи, когато са налице условия за обезценка.**

#### ***Репутация***

Репутацията представлява надвишението на стойността на придобиването над справедливата стойност на дела на дружеството в нетните идентифицируеми активи на придобитото дъщерно предприятие към датата на придобиването. Репутация при придобиване на дъщерни предприятия се включва в нематериалните активи. Репутацията се тества всяка година за обезценка и се отчита по първоначална стойност минус загуби от обезценка. Загуби от обезценка на репутация не се възстановяват. Печалби и загуби от освобождаване на предприятие включват балансовата стойност на репутацията, свързана с продаденото предприятие. Репутацията се разпределя към единиците, генериращи парични потоци, за целите на тестовете за обезценка. Разпределянето се прави към онези единици или групи единици, които се очаква да имат полза от бизнес комбинацията, от която е възникнала репутацията.

#### ***Търговски марки и лицензи***

Отделно придобити търговски марки и лицензи се представят по историческа цена. Търговски марки и лицензи, придобити в бизнес комбинация, се признават по справедлива стойност към датата на придобиването. Търговските марки и лицензи имат ограничен полезен живот и се отчитат по първоначална стойност минус натрупана амортизация. Амортизацията се изчислява по линеен метод, за да се разпредели стойността на търговските марки и лицензите за времето на полезния им живот от 15 до 20 години.

#### ***Софтуер***

Разходи, свързани с поддържането на компютърни софтуерни програми, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които директно се отнасят до дизайн и тестване на идентифициран и уникален софтуерен продукт, контролиран от дружеството, се признават като нематериален актив, когато са изпълнени следните критерии:

- има техническа способност за завършване на софтуерния продукт , за да е на разположение за продажба;
- ръководството възнамерява да завърши софтуерния продукт и да го използва или продава;
- има способност за използване или продажба на софтуерния продукт;
- може да се демонстрира как софтуерния продукт ще генерира вероятно бъдещи икономически изгоди;
- на разположение са адекватни технически, финансови и други ресурси за завършване на развитието и използване или продажба на софтуерния продукт;
- разходите, отнасящи се до софтуерния продукт по време на развитието му, могат да бъдат надеждно измерени;

Директно отнасящите се разходи, които са капитализирани като част от софтуерния продукт, включват разходите за наетите лица, развиващи софтуера, и подходяща част от

общите разходи. Други разходи по развитието, които не отговарят на горните критерии, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които в предходни периоди са признавани като разходи, не могат да се признават като актив през следващи периоди. Разходите за развитие на компютърен софтуер, признати като актив, се амортизират за очаквания им полезен живот, който не надхвърля две години.

## **2.8 Инвестиционни имоти**

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за доходите към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” в отчета за доходите

Трансфер от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се третира и представя като компонент на “преоценъчен резерв” на собствения капитал.

## **2.9 Финансови активи**

Финансовите дълготрайни активи включват предоставени средства в други предприятия под формата на акции, дялове, облигации, други вземания, имащи характер на дългосрочни инвестиции.

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да



държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

#### ***Кредити и вземания***

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за доходите, към „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансово състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

#### ***Финансови активи на разположение и за продажба***

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване – за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на финансовия отчет дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

#### ***Последващо оценяване***

Притежаваните от дружеството инвестиции, са акции в дружества (малцинствено участие) и са оценени и представени по себестойност, тъй като не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност. Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за доходите към статия финансови разходи.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за доходите.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции на разположение и за продажба се признават на датата на търгуване на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

## **2.10 Материални запаси**

Материалните запаси във "ВИПОМ" АД - Видин се отчитат съгласно МСС 2 и са структурирани по следния начин: материали – основни и спомагателни; продукция; незавършено производство. В дружеството се използва единна система на класификация на материалните запаси. Методът, по който се изписват използваните в дружеството материали, съгласно МСС 2 е метод на средно претеглената стойност.

Незавършено производство, което ще се трансформира в произведена продукция, продукцията и материалите се инвентаризират в края на отчетния период от комисия, назначена от ръководството.

### ***а) Първоначално признаване***

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по по-ниската от: себестойността и нетната реализируема стойност. Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойност), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват *покупна цена*, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите в готов за тяхното използване вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и припадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Дружеството прилага калкулиране себестойността на изделията по поръчки, текущо оценени по планови цени. В края на месеца плановата себестойност се привежда в съответствие с фактически начислените разходи.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност). Усредняването на стойността на материалите и готовата продукция се извършва за месеца.

### ***б) Последваща оценка***

Към всяка балансова дата материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и нетната реализируема стойност, ако има условия за това. Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по завършване и по продажба. Материалните запаси се обезценяват до нетната реализируема стойност на базата на отделни позиции, а при определени обстоятелства – по групи сходни позиции. Продажните цени на готовата продукция за износ и вътрешно – общностни доставки се определят в чуждестранна валута, като тяхната легова равностойност се изчислява на база курса на съответната валута спрямо българския лев.

**2.11 Търговски и други вземания**

Търговските вземания са недериватни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар - вземания от клиенти и доставчици. Търговските вземания се представят по стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Сумата на обезценката се признава като текущ разход. Последващо възстановяване на загуба от обезценка се извършва в следващи отчетни периоди и се признава като текущ приход, само до степента на предходно отчетения разход.

Приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответната кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията „Други разходи за дейността” Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

**2.12 Пари и парични еквиваленти**

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и депозити в банки. Паричните средства се оценяват по тяхната номинална стойност, а паричните средства в чуждестранна валута се оценяват при придобиване по цена на придобиване. Към датата на баланса паричните средства в чуждестранна валута се оценяват по заключителния курс на БНБ, а разликите до балансовата им стойност се отчитат като текущи финансови приходи или разходи.

**За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:**

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност.

**2.13 Акционерен капитал**

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството.

Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството е длъжно да формира и резерв *“фонд Резервен”*, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средства над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

*Премийният резерв* е формиран от разликата между номиналната и емисионната цена на акция при увеличение на акционерния капитал.

*Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване* е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката – 01.01.2008 година.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

*Допълнителни резерви* са резервите, които дружеството създава по решение на общото събрание на акционерите, освен резервите, предвидени в нормативни актове. Тези резерви се използват за покриване на загуби, за увеличаване на основния капитал или за други цели.

## **ФИНАНСОВИ ПАСИВИ**

Финансови пасиви са всички задължения, които са:

- договорни задължения за доставяне на пари или друг финансов актив на друго предприятие;
- договорни задължения за размяна на финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия;
- договори, които ще бъдат уредени или могат да бъдат уредени чрез инструменти на собствения капитал на дружеството.

Финансови пасиви в дружеството са задължения към доставчици и клиенти, получени заеми от банки, други финансови институции, издадени облигации. Дружеството признава в баланса си финансов пасив, само когато стане страна по договорни клаузи на финансов инструмент. Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив.

### **2.14 Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси**

Дружеството признава получените заеми вкл. и облигационните заеми като пасив (задължение), когато получи финансовите средства. Лихвите и комисионите по получените заеми се отчитат като текущи финансови разходи. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват пропорционално за периода на ползване на заемите. Получените заеми в чуждестранна валута се оценяват към датата на баланса по официалния курс на БНБ.

### **2.15 Лизинг**

#### **2.15.1 Финансов лизинг**

##### ***Лизингополучател***

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото

задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за доходите като финансови разходи (лихви) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

#### *Лизингодател*

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за доходите в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Финансовият лизинг се признава в началото на лизинговия срок като актив и пасив в баланса на лизингополучателя като се оценява по по-високата стойност между справедливата стойност на наетия актив и сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Минималните лизингови плащания се разпределят като погасяване на задължението по лизинга и като финансов разход. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор.

### **2.15.2 Оперативен лизинг**

#### *Лизингополучател*

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя. Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи отчета за доходите на база линеен метод за периода на лизинга.

#### *Лизингодател*

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

### **2.16 Търговски и други задължения**

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

**2.17 Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство**

Доходите на наети лица включват всички форми на възнаграждения, които са им предоставени в замяна на вложения от тях труд. Доходите на наетите лица в дружеството са резултат от негови юридически и конструктивни задължения и са:

**- краткосрочни доходи:**

**а). парични** - заплати, социални осигуровки, компенсиреми отпуски, социални надбавки от Колективен трудов договор, премии и др.

**б). непарични** – медицинско обслужване, жилищно настаняване, безплатни стоки и услуги - доходи след напускане - пенсионни доходи, определяни на база на извършените дефинирани вноски - изплащат се от НОИ

**Признаване**

Краткосрочните доходи на наети лица се признават като текущи разходи за дейността на дружеството или се включват в стойността на изградени/придобивани ДМА съгласно МСС 16. Едновременно с това те се признават и като задължения към наетите лица и към осигурителите.

**- други дългосрочни доходи** – предвидените в КТД и Кодекса на труда допълнителен отпуск за дългогодишен трудов стаж, обезщетения за дългосрочна нетрудоспособност и др.; доходи при напускане - обезщетения по КТ и КТД.

**Признаване**

Другите дългосрочни доходи и доходи при напускане се признават по същия начин, но само кагото са предвидени в Кодекса на труда или КТД. Тези доходи се представят като текущи разходи и задължения към наетите лица на база актюерски изчисления, които се правят най-малко веднъж на 5 години. Такива дългосрочни задължения се представят в баланса на дружеството дисконтирани.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с КСО. Към датата на годишния финансов отчет дружеството прави оценка на очакваните разходи по натрупващите се компенсиреми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

**2.18 Провизиране на задължения**

Провизии в дружеството се признават, когато е налице настоящо задължение като резултат от минали събития, за което е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане и на което може да се направи надеждна оценка. За признаване на провизии по съдебни дела се изисква становище на юристи. Първоначално провизията се оценява по най-добрата оценка на разходите, необходими за нейното уреждане. Провизията се отчита като текущ разход и като пасив (задължение) . Провизията се използва само за покриване на разходите, за които е била първоначално предназначена.

Към всяка дата на изготвяне на годишни финансови отчети дружеството прави преглед на всяка провизия с цел осъвременяване на оценките.

## 2.19 Данъци върху дохода (печалбата) и отсрочени данъци

*Текущите данъци върху печалбата* са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2013 е 10% (2012– 10%).

*Текущи данъчни активи и пасиви.* Сумата на текущия данък се определя на база на облагаемия доход и прилаганата за годината данъчна ставка съгласно данъчното законодателство.

Сумата на облагаемия доход се определя като сума от печалба преди облагане с данъци, постоянни разлики в увеличение, постоянни разлики в намаление, възникнали приспадащи се временни разлики в увеличение, приспадащи се временни разлики с обратно действие в намаление, възникнали облагаеми временни разлики в намаление и облагаеми временни разлики с обратно действие в увеличение. Дължимите суми по текущия данък се признават като текущ пасив (задължение) до размера на невнесения данък и като актив (вземане) в размер на надвнесеня данък.

*Пасиви по отсрочени данъци.* Сумите на пасивите по отсрочени данъци се определят на база сумата на облагаемите временни разлики и данъчна ставка, която ще действа през следващата година. Пасиви по отсрочени данъци възникват и за сметка на резерви от преоценки на активи. Те не оказват влияние върху сумата на разхода за данък. В края на всяка година сумите на пасивите по отсрочени данъци се коригират като се вземе под внимание евентуално изменение на данъчната ставка. Сумата на корекцията се представя като разходи/приходи по данъци или директно за сметка на собствения капитал. Сумата на пасивите по отсрочените данъци се посочва като нетекущ пасив.

*Активи по отсрочени данъци.* Сумите на активите по отсрочени данъци се определят на база сумите на приспадащи се временни разлики и данъчната ставка, която ще действа през следващата година. Те се признават до степента, до която дружеството счита, че ще е налице бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да се използват приспадащи се временни разлики. Активи по отсрочени данъци могат да възникнат при загуба на дружеството, която ще се приспада от печалби в следващи периоди. В края на всяка година сумите на активите по отсрочени данъци се коригират като се вземе под внимание евентуално изменение на данъчната ставка. Сумата на корекцията се представя като разходи/приходи по данъци. Сумата на активите по отсрочените данъци се представя като нетекущ актив.

## 2.20 Доходи на акция и разпределение на дивиденди

*Основен доход на акция* е нетната печалба или загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на акции, разделена на среднопретегления брой акции. Среднопретегленият брой акции в дружеството се изчислява на база на времето в обръщение на акциите през годината.

*Нетната печалба или загуба, подлежаща на разпределение* между притежателите на акции, се изчислява като от печалбата или загубата за периода се приспадне сумата на задължителните отчисления за резерви съгласно Търговския закон и Устава на дружеството.

*Разпределението на дивидентите* между акционерите на дружеството се признава като задължение във финансовите отчети за периода, през който дивидентите са одобрени за разпределение между акционерите

3. ПРИХОДИ

Разпределение на приходите от продажби на продукцията	30.09.2013	30.09.2012
	BGN '000	BGN '000
Вътрешен пазар	1 031	1 072
Външен пазар	2 450	2 303
<b>ОБЩО:</b>	<b>3 481</b>	<b>3 375</b>

  

Относителен дял на продажбите	30.09.2013	30.09.2012
	%	%
Вътрешен пазар	29,61	31,76
Външен пазар	70,39	68,24

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	30.09.2013	30.09.2012
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажби на услуги, в т.ч.:	4	2
- услуги	4	2
Други приходи, в т.ч.:	5	75
- наем, услуги		
- отписани задължения		
- безвъзмездно пол.материали	5	75
Продажба на стоки(материали)	108	22
<b>ОБЩО :</b>	<b>117</b>	<b>99</b>

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

	30.09.2013	30.09.2012
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	1 418	1 829
Спомагателни материали	103	115
Управление	51	43
Други	7	6
<b>ОБЩО :</b>	<b>1 579</b>	<b>1 993</b>



6. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	30.09.2013 BGN '000	30.09.2012 BGN '000
Текущи възнаграждения , в т.ч.:	911	897
- производствен персонал	585	559
- административен персонал	326	338
- начислени суми за неизползвани отпуски		
Разходи за осигуровки , в т.ч.:	199	194
- производствен персонал	127	135
- административен персонал	72	59
Начислени суми за обезщетения при пенсиониране		
<b>ОБЩО:</b>	<b>1 110</b>	<b>1 091</b>

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	30.09.2013 BGN '000	30.09.2012 BGN '000
Такси	13	10
Местни данъци и такси	24	47
Абонаментно поддържане	17	24
Транспортни (с нает транспорт)	7	30
Наеми	55	37
Съобщения и комуникации	15	13
Застраховки	37	9
Граждански договори	20	13
Обяви и реклами	6	2
Куриерски услуги	7	8
Разходи за охрана	21	13
Разходи за трудова медицина	2	1
Разходи за данъци		12
Разходи за ремонти	29	23
Разходи застраховки		
Други	14	10
<b>ОБЩО:</b>	<b>267</b>	<b>252</b>

**ВИПОМ АД**
**ПОЯСНЕНИЯ КЪМ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30 СЕПТЕМВРИ 2013 Г.**
**8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА**

	30.09.2013 BGN '000	30.09.2012 BGN '000
Обезценка на активи		
Брак на материали и готова продукция		
Командировки	9	9
Разходи за алтернативни данъци по ЗКПО		3
Разходи за изпълнителни дела	12	6
Отписани вземания		40
Представителни разходи	5	7
Глоби и неустойки	2	
Други	6	6
<b>ОБЩО:</b>	<b>34</b>	<b>71</b>

**9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ**

	30.09.2013 BGN '000	30.09.2012 BGN '000
Разходи за лихви по заеми	7	17
Лихви по лизинг		
Банкови такси и комисионни и курсови разлики	12	11
Други финансови разходи	4	
<b>ОБЩО :</b>	<b>23</b>	<b>28</b>

**10. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ**

	Земи	Сгради	Машини	Съоръже- ния	Транспортни средства	Стопански Инвентар	Общо
<b>Отчетна стойност на 01.01.2013г.</b>	<b>1 893</b>	<b>3 156</b>	<b>2 057</b>	<b>350</b>	<b>218</b>	<b>104</b>	<b>7 778</b>
Придобити			16	15			33
Изписани			4				4
<b>30.09.2013 г.</b>	<b>1 893</b>	<b>3 156</b>	<b>2 069</b>	<b>365</b>	<b>218</b>	<b>104</b>	<b>7 807</b>
Натрупана амортизация в началото на периода		1 854	1 648	187	177	78	3 944
Начислена амортизация за периода		85	54	9	12	6	166
Отписани през периода			3				3
<b>Амортизации 30.09.2013 г.</b>		<b>1 939</b>	<b>1 692</b>	<b>196</b>	<b>189</b>	<b>84</b>	<b>4 107</b>
Преоценени							
<b>Балансова ст-ст към</b>	<b>1 893</b>	<b>1 217</b>	<b>370</b>	<b>169</b>	<b>29</b>	<b>22</b>	<b>3 700</b>

**ВИПОМ АД****ПОЯСНЕНИЯ КЪМ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30 СЕПТЕМВРИ 2013 Г.**

30.09. 2013 г.

**11. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ**

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Материали	569	528
Готова продукция	1 751	1 909
Незавършено производство и полуфабрикати	200	131
<b>ОБЩО :</b>	<b>2 520</b>	<b>2 568</b>

Материалите по видове са, както следва:

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Основни материали	456	476
Резервни части	44	47
Гориво и смазочни м-ли	1	1
Бронз	228	187
Други материали	181	158
Обезценка на материали	/341/	/341/
<b>ОБЩО:</b>	<b>569</b>	<b>528</b>

**12. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ**

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Вземания от клиенти	1 884	1 809
Предоставени аванси на доставчици	26	16
Други вземания	80	74
<b>ОБЩО :</b>	<b>1 990</b>	<b>1899</b>

При вземанията от клиенти превес имат вземанията във валута:

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Вземания от клиенти от страната	73	317
Вземания от клиенти от чужбина	1 811	1 492
<b>ОБЩО:</b>	<b>1 884</b>	<b>1 809</b>

**13. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕПЛАТЕНИ РАЗХОДИ**

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Данъци за възстановяване	47	40
Съдебни и присъдени вземания	12	12
Вземания по липси и начети		6
Гаранции и депозити	15	13
Други	6	3
<b>ОБЩО:</b>	<b>80</b>	<b>74</b>

14. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Парични средства в разпл. сметки	930	254
Парични средства в каса	5	6
Парични еквиваленти	6	1
<b>ОБЩО:</b>	<b>941</b>	<b>261</b>

15. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Към 30.09.2013 г. регистрираният акционерен капитал на „ВИПОМ“ АД възлиза на 299120 лв (31.12.2011 г. – 299120 лв), разпределени в 299120 броя акции.

През отчетния период в полза на „ВИПОМ“ АД бе вписан особен залог върху общо 62 673 (шестдесет и две хиляди, шестстотин седемдесет и три) поименни безналични акции, които представляват 20,95% от капитала на „ВИПОМ“ АД, гр. Видин с ЕИК 815123244. Залогът е учреден от собственика на акциите VONSELIO TRADING Ltd., регистрирана в Кипър с регистрационен номер 231014. Залогът обезпечава онези вземания (главница, лихви, разноси, неустойки и др.) на „ВИПОМ“ АД от VONSELIO TRADING Ltd., произтичащи от основния Договор за продажба на акции между „ВИПОМ“ АД и VONSELIO TRADING Ltd. от 16.08.2013 г. и всички допълнителни споразумения към този договор, съгласно който Купувачът VONSELIO TRADING Ltd. се задължава да заплати на Продавача „ВИПОМ“ АД продажната цена в размер на 788 426,34 лв. (седемстотин осемдесет и осем хиляди четирестотин двадесет и шест лева и тридесет и четири стотинки).

*Законовите резерви* в размер на 50 400 лв. са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

*Допълнителните резерви* в размер на 7 746 008 лв са формирани от разпределение на печалби от предходни периоди и нормативно определена преоценка на ДА във връзка с инфлацията.

*Основен доход на акция*

	30.09.2013 г.	31.12.2012 г.
Средно претеглен брой акции (хил. бр)	299	299
Нетна печалба за годината, BGL '000	242	382
<b>Основен доход на акция</b>	<b>0,81</b>	<b>1,27</b>

*Дивидент на акция*

През 2007- 2012 г. вкл. от печалбата не са изплащани дивиденди.

16. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

**ВИПОМ АД****ПОЯСНЕНИЯ КЪМ МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 30 СЕПТЕМВРИ 2013 Г.**

„ВИПОМ“ АД ползва следните дългосрочни заеми с параметри:

**16.1 Кредитна линия с параметри:**

Договорен размер:	400 000 лева
Дата на отпускане:	2009 година
Годишна лихва:	8%
Падеж	03.2014 година
Обезпечение:	Залог на ДМА – сграда
<u>Салдо към 30.09.2013 г.:</u>	0 хил. лева

**16.2 Инвестиционен кредит с параметри:**

Договорен размер:	250 000 лева
Дата на отпускане:	2010 година
Годишна лихва:	8%
Падеж:	01.09.2015 година
Обезпечение:	Залог на ДМА – сграда
<u>Салдо към 30.09.2013 г.</u>	111 хил. лева

**17. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ**

	<u>30.09.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
	<u>BGN '000</u>	<u>BGN '000</u>
Задължения към доставчици	447	319
Получени аванси	35	72
<b>ОБЩО:</b>	<b>482</b>	<b>391</b>
	<u>30.09.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
	<u>BGN '000</u>	<u>BGN '000</u>
Задължения към доставчици от страната	84	9
Задължение към доставчици от чужбина	363	310
<b>ОБЩО:</b>	<b>447</b>	<b>319</b>

**18. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ**

В *отчета за финансовото състояние* в тази графа е отразена краткосрочната част (остатъка) по задължението на дружеството в качеството му на лизингополучател.

**19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ**

	<u>30.09.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
	<u>BGN '000</u>	<u>BGN '000</u>
<b>Задължения към персонала в т.ч.:</b>	<b>155</b>	<b>143</b>
- текущи задължения	45	33
- задължения по неизползвани отпуски	15	15
- актюерска оценка	95	95
<b>Задължения по социалното осигуряване , в т.ч.:</b>	<b>36</b>	<b>26</b>
- текущи задължения	34	24
- начисления за неизползвани отпуски	2	2

ОБЩО:	191	169
Задълженията към персонала включват:		
Вид	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Текущи задължения за работни заплати на персонала	41	30
Текущи задължения за възнаграждения на висш ръководен екип	4	3
Задължение по неизплатени отпуски	15	15
<b>ОБЩО:</b>	<b>60</b>	<b>48</b>

## 20. ДАНЪЧНИ И ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	30.09.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
<b>Данъчни задължения , в т.ч.:</b>	<b>8</b>	<b>68</b>
- разчети с общините		
- корпоративен данък по ЗКПО		59
- данък върху дохода на ФЛ	8	8
- разчети по алтернативни данъци по ЗКПО		1
- Данък върху добавената стойност		
<b>Други текущи задължения, в т.ч.:</b>	<b>56</b>	<b>105</b>
- задължения към свързани лица извън групата		
- задължения към свързани лица от групата	26	26
- задължения по застраховки		1
- други текущи задължения	30	78

## 21. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: **пазарен риск** (включващ : *валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск*), **кредитен риск**, **ликвиден риск и риск на на паричния поток и на справедливата стойност на лихвения процент**.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привличения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от управлението на дружеството съгласно политиката, определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни

принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

#### ***Валутен риск***

Дружеството извършва своята дейност с чуждестранни клиенти и доставчици предимно от Руската Федерация, Азърбейджан, Сърбия, Казахстан и др. Сделки се осъществяват и с европейски държави, където сделките са в евро с фиксиран валутен курс, което не излага дружеството на валутен риск. Сделките с валута в щатски долари представляват малък процент от общия износ на дружеството.

#### ***Ценови риск***

Дружеството е изложено на ценови риск от евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и, не на последно място, гъвкава маркетингова и ценова политика.

#### ***Кредитен риск***

Кредитен риск възниква от пари и парични еквиваленти, депозити в банки и финансови институции, както и кредитни експозиви на клиенти по продажби на едро, вкл. и несъбирани вземания. Поставят се индивидуални лимити за риск на базата на външни и вътрешни рейтинги.

Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от Изпълнителния директор и главния счетоводител. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на дружеството.

#### ***Ликвиден риск***

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

#### ***Риск на паричния поток и на справедливата стойност на лихвения процент.***

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените

средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Измерва се ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

**Управление на капиталовия риск**

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база на съотношението капитал към нетен дълг.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг (привлечените текущи и нетекущи средства), намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, дружеството може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Видно от Отчета за финансовото състояние, стойността на съотношението *капитал към нетен дълг* за представените отчетни периоди изглежда, както следва:

	<b>30.09.2013</b>	<b>31.12.2012</b>
	<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
<b>Общо дългов капитал, в т. ч.</b>	111	153
Финансови пасиви несвързани лица	111	153
<b>Намален с: парични средства и еквиваленти</b>	<b>-941</b>	<b>-261</b>
Нетен дълг	<b>-830</b>	<b>-108</b>
Общо собствен капитал	8 720	7 689
<b>Общо капитал</b>	<b>7 890</b>	<b>7 581</b>
<i>Съотношение на задлъжнялост</i>	<b>-0,11</b>	<b>-0,01</b>

**22. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА**

Структурата на капитала на „ВИПОМ“ АД към 30.09.2013г.е следната :

<b>Акционери</b>	<b>% от капитала</b>
„PANDECTS CO.” Ltd.	49,14%
"VONSELIO TRADING" Ltd.	20,95%
"PALMER CAPITAL EMERGING EUROPE EQUITY FUND" N.V.	12,50%
"ПРИВИ" АД	5,24%
Други юридически лица - общо 4 бр.	1,91%
Физически лица - общо	10,26%

През наблюдавания период сделки между свързани лица не са осъществявани. На 16.08.2013 „ВИПОМ” АД продава на VONSELIO TRADING Ltd. 62 673 собствени акции, придобити чрез изпълнение върху особен залог, представляващи 20,95% от капитала на Дружеството.



**Компенсации на ключов управленски персонал**

Ключовият управленски персонал включва Съвет на директорите, състоящ се от трима члена, един от които е изпълнителен директор, и е в състав, както следва:

Гошо Георгиев – Председател на СД и Изпълнителен директор;

Иван Ревалски – Член на СД;

Красимир Кръстев – Член на СД.

Възнаграждения и осигуровки, изплатени на ключовия управленски персонал са следните:

	30.09.2013 BGN '000	30.09.2012 BGN '000
Заплати и други краткосрочни доходи	53	45
<b>ОБЩО:</b>	<b>53</b>	<b>45</b>

**23. ЗАВЕДЕНИ СЪДЕБНИ ДЕЛА СРЕЩУ И ОТ ДРУЖЕСТВОТО**

Дружеството е страна по следните съдебни дела

Списък на заведени дела / искове, по които дружеството е ищец:	Приблизителна оценка за изхода от делото и интерес:
1. Изп. дело №1296/2006 г. за 6 500 лева срещу Леночка Иванова Вълчева	1. Финансов интерес – 9 368 лв. Вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 100%.
2. Изп. дело №1297/2006 г. за 9 887 лева срещу Любомир Иванов Вълчев. Починал, изпратени документи до наследниците му за конституирането им като длъжници .	2. Финансов интерес – 10 735 лв. Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 100%.
3. Гр. дело №468/2009 г. по описа на САС за 14 315,09 лева срещу Ивайло Софрониев Стоянов. Образовано е изпълнително дело №2151/2011 на ДСИ при ВРС.	3. Финансов интерес – 14 315,09 лв. Вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 100% .
4. Гр. дело №466/2009 г. по описа на САС за 18 815 лева срещу Ивайло Софрониев Стоянов. Образовано дело пред Върховен касационен съд, 3-то ГО, под № 505/2012г., насрочено за 13.02.2013г. Върнато за ново разглеждане в САС №1384/2013г., чака се решение .	4. Финансов интерес – 18 815 лв. Вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 100%.
5. Гр. дело №152/2009 г. по описа на САС за 9 114 лева срещу Ивайло Софрониев Стоянов. Образовано изпълнително дело №2151/2011г.на ДСИ при ВОС.	5. Финансов интерес – 9 114 лв. Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 100% .
6. Гр. дело №412/2010 г. по описа на САС за 50 199,10 лева срещу ЕТ „Мирина-Методи Нешев”. Образовано изп.дело №1073/2012 г. на ДСИ при ВРС, изплатено частично.	6. Финансов интерес - 50 199,10 лв. Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 100%.
7. НАХД №778/2013г. - обжалвано наказателно постановление на Д“ИТ“ - Монтана.	7. Финансов интерес - 1 500 лв. Процент

Няма постановено решение .	вероятност за изход на делото в полза на дружеството - 50 %.
----------------------------	--

<b>Списък на заведени дела / искове, по които дружеството е ответник:</b>	<b>Приблизителна оценка за изхода от делото и интерес:</b>
<p>1. Гр. дело №505/2011 г. на ВРС за 5 200 лева срещу дружеството, заведено от Анушка Йорданова Георгиева. Иска е отхвърлен. Решението е обжалвано пред ВОС и е образувано гр. дело №25/2012 г. Решението е отменено и исковете са частично уважени. Подадена е касационна жалба пред ВКС и е образувано дело №709/2012г., в IV-то гражданско отделение. Делото е насрочено за 04.04.2013година .Отхвърля предявените искове, присъдени разноски .</p>	<p>1. Финансов интерес – 5 200 лв. Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 50%.</p>
<p>2. Гр.дело №57/2013 г. по описа на ВРС от Емил Цветанов Свещаров.Уважен частично иска за 1 809.34 лева. Прихванати насрещно дължими суми .</p>	<p>2. Финансов интерес 2 280 лева. Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 20 %</p>
<p>3. Гр. дело №2007/2011 г. на ВРС, заведено от Анушка Йорданова Георгиева. Исковете са отхвърлени. Образувано дело пред ВОС под №268/2012г. Потвърдено решението на ВРС, има подадена касационна жалба гр.д. №118/2013 г. на ВКС. Не е допуснато касационно обжалване.</p>	<p>3. Финансов интерес – 5 201 лв. Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 50%.</p>
<p>4. Гр. дело №1206/2012 г. на ВРС за 1 300 лева срещу дружеството, заведено от Анушка Йорданова Георгиева. Отхвърлени са исковете. Има подадена въззивна жалба до Видински окръжен съд от Анушка Йорданова Георгиева - гр.дело №199/2013г. на. Потвърдено е решението на РС-Видин. Няма касационна жалба .</p>	<p>4. Финансов интерес 1 300 лева . Процент вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 20 %.</p>
<p>5. Гр. дело №1186/2012 г. на ВРС за 2 450 лева срещу дружеството, заведено от Емил Цветанов Свещаров. Уважени са исковете частично гр.д.№69/2013г. На ВОС, чака решение . Потвърдено решение на ВРС.</p>	<p>5. Финансов интерес – 2 450 лв. Вероятност за изход от делото в полза на дружеството - 10 %</p>
<p>6. Гр.дело №1091/2013 г. на ВРС за 1 800 лева срещу дружеството, заведено от Емил Цветанов Свещаров. Претендира имуществени вреди от трудова злополука .</p>	<p>6. Финансов интерес – 1 800 лв. Вероятност за изход от делото в полза на дружеството 10 %</p>

25. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

За периода след датата, към която е съставен междинният финансов отчет, до датата на публикуването му, не са настъпили коригиращи събития.

26. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Информация съгласно изискванията на чл.38, ал.5 от Закона за счетоводството  
Начислената и изплатена сума от Дружеството на регистрирани одитори за ползвани услуги по независим финансов одит през деветте месеца на 2013 година е 8 (осем) хил. лева.

Дата на одобрение на финансовия отчет за деветте месеца на 2013 година  
Финансовият отчет за деветте месеца на 2013 година на Дружеството е одобрен от Съвета на директорите на 23 октомври 2013 година.

Гл. счетоводител: .....

(Теодора Трифонова)

Изи. директор : .....

(Гошо Георгиев)

23.10.2013г.

гр. Видин

